

Dansgroep Krisztina de Châtel

Staunch

wereldpremière

choreografie Krisztina de Châtel

plaats Doelenzaal

datum 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30 juni 1987

tijd 21.00 uur

Staunch

Opgedragen aan Henne Boskamp.

Choreografie

Krisztina de Châtel

Muziek

John McDowell

Toneelbeeld

Peter Vermeulen

Lichtontwerp

Johan Vonk

Dansers

Jan Harks, Peter van de Logt,

Oerm Matern, Dries van der

Post, Robbert Rappange,

Paul Waarts (understudy)

Musici

John McDowell - *piano, African drums*

Karama Sabally - *African drums*

Momodou Nying - *African drums*

Paul Mertens - *tenor en sopraan saxofoon*

Lucas Fels - *cello*

Edith Habraken - *marimba, percussie*

Dirigent en repetitor

Rutger van Leyden

Muziek producer

Dave Mayer

Kostuumontwerp

Peter Vermeulen

Kostuumuitvoering

Nelly van de Velden

Constructie decor

Nelissen Dekorbouw m.m.v. Jaap Leutscher

Techniek

Ron Groen in 't Woud (*licht*)

Paul Weijenberg (*geluid*)

Carel van der Linde

Docenten

Fred Berlips, Simon de Mowbray

Pianist

Frank Bakker

Artistieke leiding

Krisztina de Châtel

Zakelijke leiding

Kees Korsman

Productie

Hans Schamlé, Japke Reimes

Publiciteit/administratie

Karin van Goudoever

co-productie Holland Festival/NOS Televisie

Dansgroep Krisztina de Châtel

De in Hongarije geboren choreografe Krisztina de Châtel studeerde moderne dans bij Kurt Jooss aan de Folkwang Hochschule in Essen. In 1969 verhuist zij naar Amsterdam waar ze haar studie vervolgde bij de Stichting Eigentijdse Dans van Koert Stuyf en Ellen Edinoff. Zij heeft gedanst in voorstellingen van de Stichting 'Eigentijdse Dans', het bewegingstheater 'Bewth' en haar eigen groep. Vanaf 1972 is zij als docente moderne dans verbonden aan de Scapino Dansacademie. Sinds september 1986 is zij tevens adviseuse van de afdeling Studium Generale van de Rijksacademie van Beeldende Kunsten. Het oprichten van een eigen dansgroep in 1976 leidde tot een opmerkelijke wending in haar carrière. Als choreografe ontwikkelde zij een geheel eigen artistieke visie en stijl waarmee zij grote bekendheid verworven heeft.

Financieel ondersteund door het ministerie van WVC en de Gemeente Amsterdam heeft de dansgroep een eigenzinnig en verrassend repertoire weten op te bouwen. Inmiddels wordt de groep tot één van de toonaangevende kleine dansgroepen in Nederland gerekend. Sinds 1984 treedt de groep ook regelmatig op in het buitenland. Na voorstellingen in Barcelona, Venetië, Boedapest, Hamburg en München werd de succesvolle productie 'Föld' van het Holland Festival 1985 in het Centre Pompidou te Parijs opgevoerd. Internationale erkenning verwierf de dansgroep met de productie 'Typhoon' (1986) ondermeer op het dansfestival van Montpellier, Reggio Emilia (Italië), Lissabon en Londen.

Náast de bijdragen van enkele gastchoreografen zijn de meeste producties tot stand gekomen in nauwe samenwerking tussen Krisztina de Châtel en beeldende kunstenaars hetgeen haar heeft geïnspireerd tot een vernieuwend gebruik van de repetitieve dans.

Aanvankelijk wordt gebruik gemaakt van gestyleerde decorelementen. In latere producties zijn de bijdragen van de beeldend kunstenaars ingrijpender, wat tot uitdrukking komt in de grotere dynamiek van de bewegingen.

De voorstellingen ontleen hun grote zeggingskracht met name aan de subtiële wijze waarop elementen van de muziek, dans en beeldende vormgeving langzaam met elkaar verweven worden of juist met elkaar gaan contrasteren. Door gebruik te maken van een beperkt aantal middelen probeert De Châtel in haar choreografieën een zo groot mogelijke spanning op te bouwen.

In de recente producties 'Föld' (1985), 'Typhoon' (1986) en 'Staunch' gaan de dansers een daadwerkelijke strijd aan met de elementen die hun bewegingsvrijheid beperken zoals de omsluitende aarden wal in 'Föld', de onvoorspelbare hevige wind in 'Typhoon' en de verschuivende, onberekenbaar veranderde wanden in 'Staunch'. De dansers maar ook het publiek worden tot uiterste concentratie genood.

1976/1977
'Voltage Control I' (Glass)

1977/1978
'Voltage Control II' (Glass, de Boer)

1979/1980
'Lines' (Glass), 'Variaties op een

thema' (Glass), 'Afwijkend' (Xenakis), 'Aan jou' (Zamfir/gastchoreografie Josée Way)

1980/1981
'In Tegendeel' (gastchoreografie Kim van der Boon)
tweede productie 'Lines' (Glass) en 'Light' (Willems, Van Es)

1981/1982
'Forgó' (Van Es)

1982/1983
'Wiederkehr' (J.S. Bach)

1983/1984
'Per Aspera' (Bartók)
'Thron' (Patricio Wang)
reprise 'Lines' (Glass)

1984/1985
'Solo's' (Bartók, Van Es, Keiko Nasaka)
'Ritornel' (Eno, Budd, Vangelis/gastchoreografie Yoka van Brummelen
'Föld' (Glass)

1985/1986
'Solo's' en 'Trio' (Van Es)
'Typhoon' (Ten Holt)

1986/1987
'Nummer Achtenveertig' (Rosendaal, Cage, Ashley/gastchoreografie John Wisman)
'Typhoon' (Ten Holt)

Staunch

In deze choreografie, waarvoor Krisztina de Châtel inspiratie opdeed tijdens een studiereis in Senegal en Ghana, proberen de vijf dansers zich als een hechte groep te manifesteren wat echter verstoord wordt door ruimtelijke veranderingen. De uiteindelijke afloop wordt bepaald door een ingrijpende beperking van de ruimte waarin de groep zich bevindt.

John McDowell

■ John McDowell studeerde muziekcompositie aan de De Paul University en de North Western University in Chicago. Hij bekwaamde zich zowel in de klassieke als de jazzmuziek voor piano. De afgelopen zes jaren bestudeerde hij de Afrikaanse muziek, waarbij hij les kreeg van twee meester-drummers uit Senegal en Gambia – Mamdo-Iy en Karamo Sabally. Hij heeft meer dan honderd composities op zijn naam staan voor alle mogelijke bezettingen van solistisch tot groot orkest.

Hij schreef voor dansgroepen, in totaal twaalf, onder andere voor Intro-Dans, Werkcentrum Dans en Ensemble Ensemble. In 1985 had hij de muzikale leiding bij de produktie 'Ra' van Murray Schafer in het Holland Festival. Deze zomer zal hij in Toronto opnieuw samenwerken met Schafer.

De compositie voor 'Staunch' is geschreven voor sopraan en tenor saxofoon, cello, marimba, piano en Afrikaanse percussie. De muziek is gebaseerd op de Afrikaanse ritmes van de stammen van de Mandinka en de Woloff, aangevuld met melodieën en harmonieën van de componist. John McDowell schreef de muziek voor Staunch in opdracht van Dansgroep Krisztina de Châtel.

Peter Vermeulen

■ Het beeldend werk van Peter Vermeulen wordt gekenmerkt door een samengaan van vorm, beweging en geluid. Zijn beelden en installaties lijken kunstmatige natuurverschijnselen te zijn. Met name de wind als vorm van energie is zeer nadrukkelijk in zijn werk aanwezig.

De samenwerking met Krisztina de Châtel dateert van 1985. In 1986 heeft dit geleid tot het uitbengen van de produktie 'Typhoon', waarin hij de dansers een confrontatie aan laat gaan met drie enorme windmachines. De bewegende mens vormde een nieuw element binnen zijn werk.

Is in 'Typhoon' de wind de drijfveer voor de dans geweest, in 'Staunch' houdt hij de dans gevangen binnen zijn installatie.

Tentoonstellingen

1984

Het Bolshuis, Amsterdam
Het Magnetische Noorden, Gemeentemuseum Roermond (cat.)

1985

Aemstelveen
Stadsschouwburg/Kultureel Centrum, Tilburg

1986

Galerie Nova Zembla, Amsterdam
1987

Stipendia 85 - 86, Amsterdam (cat.)
Gruppenkunstwerk, Kassel (i.s.m. Frans Koolen en Nicolas Dings)
Galerie Elva, Stockholm

1986/1987

Werkbeurs WVC
Decorbeelden

1986

'Typhoon', Dansgroep Krisztina de Châtel

1987

Figures in Movement, De Nieuwe Dansgroep

Johan Vonk

■ Johan Vonk heeft zijn opleiding aan de Gerrit Rietveld en aan de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten, afdeling monumentaal tekenen en schilderen, voltooid. Sinds 1967 is hij als beeldend vormgever en lichtontwerper bij tal van theaterproducties betrokken geweest.

Bewegingstheater BEWTH, Onafhankelijk Toneel, Bewegingsgroep Bart Stuyf, Griftheater, Dansgroep Ruth Meyer, Stichting Orkater, Shusaku Dance Company, De Horde, Jim van de Woude, Robert Wilson, Anton Weibern-Holland Festival, Dansgroep Nan Romijn, Stichting Zinnobier.

Bij dansgroep Krisztina de Châtel heeft Johan Vonk het lichtplan voor de produkties 'Forgo' en 'Thron' gemaakt.

In 1986 is Johan Vonk betrokken geweest bij: Hesitate and Demonstrate 'A woman alone', Stichting Jungle 'de Koningsmoord', Stichting Theatergroep Hollandia 'La Paloma', Dansgroep Nan Romijn 'Goedemorgen/Middernacht' en 'Not a blue dance'. Voor het Michery Theater heeft hij meegewerkt aan 'Vespers'.

Jan Harks

■ Jan Harks studeerde af aan de Rotterdamse Dansacademie. Hij werkte bij Stichting Dansproduktie in 'Hexa' en 'Wanty', bij Bob Foltz in 'Fall Collection', 'Spring Collection' en 'Goesohio' en in de opera 'Civil Wars' van Robert Wilson. Bij Dansgroep Krisztina de Châtel werkte hij mee in 'Nummer Achtenveertig' en 'Typhoon'.

Peter van de Logt

■ Peter van de Logt voltooide zijn opleiding aan de Rotterdamse Dansacademie. Hij heeft gewerkt bij 'Taller Amsterdam' en hij danste in de opera 'Civil Wars' van Robert Wilson. Bij Dansgroep Krisztina de Châtel werkte hij mee in 'Nummer Achtenveertig'.

Oerm Matern

■ Oerm Matern heeft in juni 1987 zijn opleiding aan de Rotterdamse Dansacademie voltooid.

Dries van der Post

■ Dries van der Post studeerde in 1986 af aan de Scapino Dansacademie in Amsterdam. Hij trad op in produkties van Willy Verkuil, van Glashart en in 'Wind pauze Wind' van de Koreaanse choreograaf Cho Kyoo Hyun. Bij dansgroep Krisztina de Châtel werkte hij mee in 'Föld', 'Nummer Achtenveertig' en 'Typhoon'.

Robbert Rappange

■ Robbert Rappange studeerde in 1985 af aan de Theaterschool te Amsterdam in moderne dans. Sindsdien heeft hij gewerkt met Stichting Date in 'Triptychon' en met Stichting Dansproduktie in 'Circuit 17'.

Paul Waarts

■ Paul Waarts heeft in juni 1987 zijn opleiding aan de Arnhemse Dansacademie voltooid.